

Сталий розвиток туризму: сутність, завдання та принципи

На сьогодні туризм є галуззю, що динамічно розвивається і приносить високі прибутки у світову економіку, водночас виступаючи одним із найважливіших чинників соціально-культурного розвитку, що сприяють підвищенню рівня та якості життя населення. Спектр виконуваних функцій туризму дає можливість використовувати його в якості дієвого інструменту стимулювання соціально-економічного зростання на макро- та мезорівнях господарювання.

Сталий туризм – це такий вид туризму, при якому забезпечується оптимальне використання ресурсів навколишнього середовища, підтримуються соціально-культурні особливості туристичних дестинацій та спільнот, які там проживають, забезпечується життєздатність довгострокових економічних процесів з огляду на їхню вигоду для всіх зацікавлених кіл. Сталий розвиток в туризмі передбачає позитивний загальний баланс екологічних, соціально-культурних та економічних ефектів від туризму, а також позитивний вплив відвідувачів один на одного.

Таким чином, можна погодитись із визначенням Т.І. Ткаченко, що сталий (гармонійний, збалансований) розвиток – це розвиток, який забезпечує визначений тип рівноваги, тобто баланс між його соціально-економічними та природними складовими [1, с.55].

Пріоритетом для сталого розвитку туризму можна вважати задоволення найважливіших для життя потреб і прагнень людини шляхом реалізації функцій туризму як специфічного виду діяльності. Водночас передбачається, що управління всіма видами ресурсів здійснюється таким чином, щоб соціальні, естетичні та економічні потреби задовольнялися в інтеграції з підтримкою культурних та екологічних цінностей, виключаючи згубний вплив на місцеве біологічне розмаїття та системи його життєзабезпечення.

Позитивний вплив сталого туризму проявляє себе наступним чином (рис. 1).

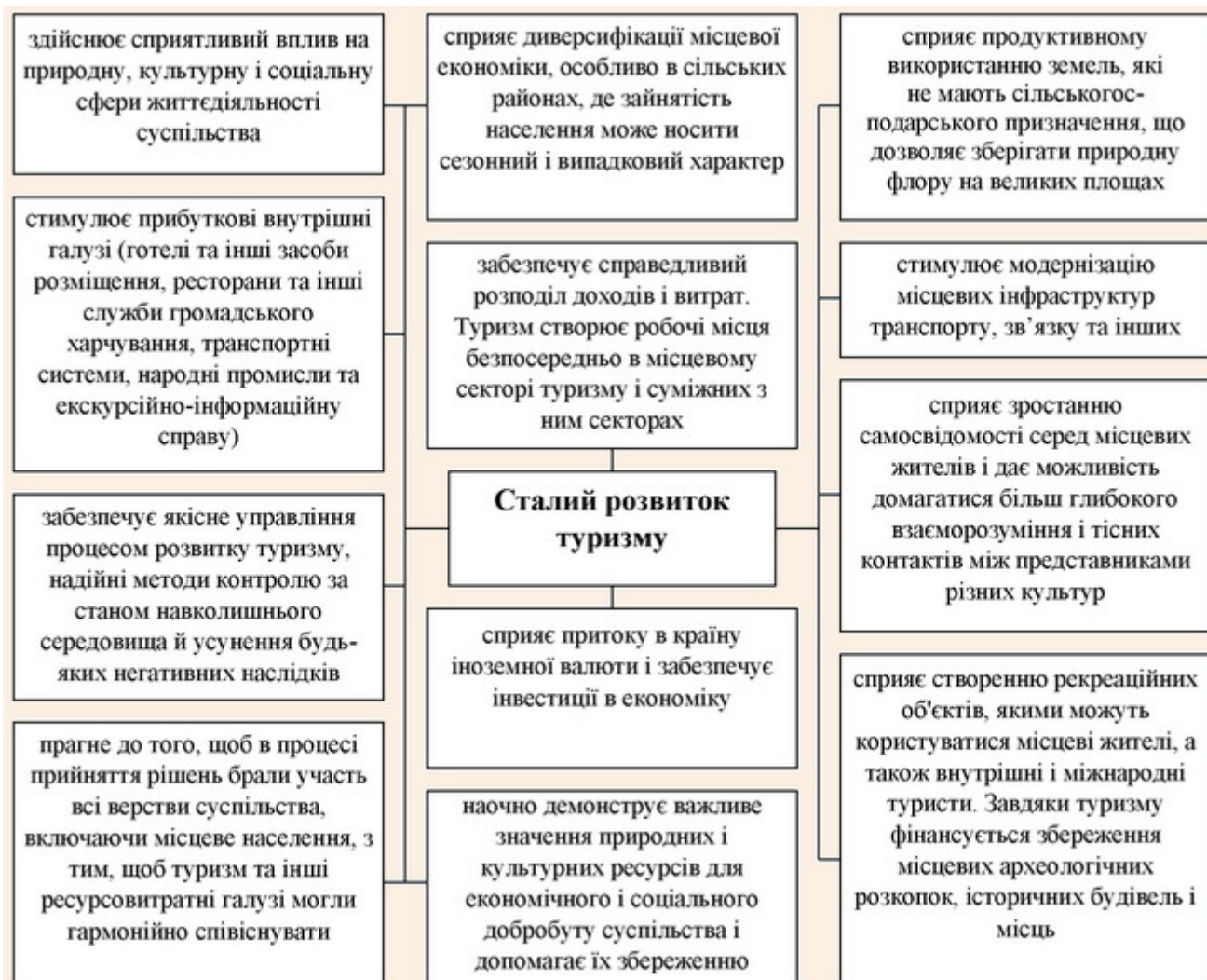

Рис. 1. Позитивний вплив сталого туризму (авторська розробка)

Основоположні принципи сталого розвитку туризму і методи управління, що застосовуються для всіх форм туризму у всіх видах напрямків, включають масовий туризм і різні ніші сегментів туризму. Принципи сталості відносяться до охорони навколишнього середовища, економічних та соціально-культурних аспектів розвитку туризму, і повинен бути встановлений баланс між цими трьома вимірами, щоб гарантувати його довгострокову стійкість.

Таким чином, сталий розвиток туризму повинен:

- 1) забезпечити оптимальне використання ресурсів навколишнього середовища, які становлять ключовий елемент розвитку туризму, підтримуючи важливі екологічні процеси і допомагаючи зберігати природну спадщину та біологічне різноманіття;
- 2) поважати соціально-культурну автентичність приймаючих спільнот, збереження їх причини і живе культурна спадщина та традиційні цінності, та сприяти міжкультурному взаєморозумінню і толерантності;
- 3) забезпечити життєздатність довгострокових економічних операцій, що утворюють соціально-економічні вигоди для всіх зацікавлених сторін, включаючи стабільну зайнятість і можливості отримання доходу і соціальних послуг для приймаючих спільнот і внесок у скорочення масштабів бідності [2].

Сталий розвиток туризму передбачає усвідомлену участь всіх відповідних зацікавлених сторін, а також сильне політичне керівництво, щоб забезпечити широку участь та досягнення консенсусу. Досягнення сталого туризму є безперервним процесом і вимагає постійного моніторингу впливу, введення необхідних профілактичних і коригуючих заходів у разі необхідності.

Таким чином, сталий розвиток туризму повинен також підтримувати високий рівень задоволеності туристів і забезпечити певний для них досвід за рахунок підвищення їх обізнаності про проблеми сталого розвитку туризму. Слід зауважити, що ключовим моментом є зміна підходів до ціноутворення, оподаткування, темпів розвитку туризму і обсягів туристичних потоків, які в поєднанні з цілісним

підходом і довгостроковим плануванням можуть стати дієвими механізмами реалізації стратегії сталого розвитку туризму.

Список використаних джерел

1. [Ткаченко Т.І. Сталый розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу: монографія \[вид. 2-ге, перероб. та доп.\] / Т.І. Ткаченко. – К.: Видавництво КНТЕУ, 2009. – 463 с.](#)
2. Making Tourism More Sustainable. A Guide for Policy Makers, UNEP and UNWTO [Electronic Source]. – Access Mode: <http://sdt.unwto.org/content/about-us-5>.